

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0825U004109

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 17-11-2025

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Підпалий Ростислав Юрійович

2. Rostyslav Y. Pidpalyi

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-8738-5748

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 011

Назва наукової спеціальності: Освітні, педагогічні науки

Галузь / галузі знань: освіта

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: 011 освітні педагогічні науки

Дата захисту: 19-11-2025

Спеціальність за освітою: Історія

Місце роботи здобувача: Державний заклад "Луганський національний університет імені Тараса Шевченка"

Код за ЄДРПОУ: 02125131

Місцезнаходження: вул. Генерала Ляскіна, Лубни, Лубенський р-н., 37500, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): PhD 11058

Повне найменування юридичної особи: Державний заклад "Луганський національний університет імені Тараса Шевченка"

Код за ЄДРПОУ: 02125131

Місцезнаходження: вул. Генерала Ляскіна, Лубни, Лубенський р-н., 37500, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Державний заклад "Луганський національний університет імені Тараса Шевченка"

Код за ЄДРПОУ: 02125131

Місцезнаходження: вул. Генерала Ляскіна, Лубни, Лубенський р-н., 37500, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 14.09.35

Тема дисертації:

1. Болонський університет у генезі європейської освіти (кінець XVIII – початок XXI століття)
2. Bologna University in the Genesis of European Education (late 18th – early 21st centuries)

Реферат:

1. У дисертаційній роботі обґрунтовано актуальність теми, сформульовано мету і завдання, розкрито об'єкт, предмет і методи дослідження, схарактеризовано хронологічні межі наукового доробку, географічні межі, висвітлено зв'язок роботи з науковими планами й програмами, представлено джерельну базу, розкрито наукову новизну та практичне значення отриманих результатів, відображено форми апробації й упровадження результатів дослідження в практику. Аргументовано вирішено наукову проблему Болонського університету у генезі європейської освіти (кінець XVIII – початок XXI століття), доведено значення цієї генези для європейської освіти кінця XVIII – початку XXI століть. Здійснено історіографічний аналіз генези Болонського університету; проаналізовано літературу як з питань генези Болонського університету та її значення для розвитку європейської освіти, так і за персоналіями, від діяльності яких залежала ця генеза; Доведено, кожна із цих фундаментальних праць розкриває лише один із багатьох напрямів діяльності

Болонського університету; обрано методологічні підходи (персоніфікований підхід, педагогічно-персоніфікований підхід, етнофункціональний підхід, мікροструктурний підхід і історико-хронологічний підхід); використано терміни, які були необхідними для роз'яснення: *pastus*, університетські нації, спудет, постромантизм, піїтика, глосатори, Емілійова дорога, гальванізм, болонська експериментальна медицина, *scolum cantorum* тощо. З'ясовано передумови (економічні, географічні, політичні, соціальні і культурні) та виділено зворотні тенденції (до використання граматично-риторичних знань; використання всіх складових математичного знання – арифметика, геометрія, астрономія і музика; збереження окремих дисциплін художнього та практичного характеру) та зустрічні (збереження поетико-музичної форми й зміна її змісту; поглиблення вивчення основ канонічного римського права; поглиблене вивчення граматики, римської літератури й риторики; поглиблене вивчення медицини, зокрема хірургії; тенденція до поступового переродження старих традицій навчання в новіші форми). Визначено основні етапи генези Болонського університету (середньовічний, етап розвитку природничо-математичного знання, класичний, постмодерний, неокласичний) та обрано критерії для їхнього визначення (культурно-світоглядний, педагогіко-технологічний, освітньо-змістовий, структурно-організаційний); показано вплив генези Болонського університету на розвиток інших університетів Італії (Пізанського, Неаполітанського, Туринського) та постійну конкуренцію з Оксфордським університетом. Розкрито причини зростаючого пріоритету природничо-математичних та експериментальних нових наук: зародження харчової хімії, фізики та експериментальної електрофізіології як нової науки у генезі Болонського університету XVIII-го століття; проаналізовано діяльність геніальних персоналій, професорів Болонського університету XVIII століття; доведено, що широка наукова діяльність стосувалася медицини, фізіології, патології, дієтології, броматології, гідрології, метеорології, електрофізіології; визначено позитивні зрушення, котрі відбувалися між болонською й оксфордською студентською та академічною спільнотами, що сприяло зовнішній мобільності між цими університетами. Ключові слова: Болонський університет, генеза, вища європейська освіта, унікальний шлях розвитку, професор, спудет, глосатори, *scolum cantorum*, школа вільних мистецтв, харчова хімія, фізика, експериментальної електрофізіології, науковий диспут, лабораторна діяльність, вивчення органічних структур, соціологічне дослідження, спостереження, опис, експеримент новітні технології, іноземні мови, рівень Advanced.

2. A historiographical analysis of the genesis of the University of Bologna was carried out; the literature on the genesis of the University of Bologna and its significance for the development of European education was analyzed, as well as on the personalities on whose activities this genesis depended; It was proved that each of these fundamental works reveals only one of the many directions of the University of Bologna's activity; methodological approaches were chosen (personalized approach, pedagogical-personalized approach, ethnofunctional approach, microstructural approach and historical-chronological approach); the terms that were necessary for clarification were used: *pastus*, university nations, *spudet*, postromanticism, poetics, glossators, Emilian Road, galvanism, Bolognese experimental medicine, *scolum cantorum*, etc. The prerequisites (economic, geographical, political, social and cultural) were clarified and the reverse tendencies (towards the use of grammatical and rhetorical knowledge; the use of all components of mathematical knowledge – arithmetic, geometry, astronomy and music; the preservation of individual disciplines of an artistic and practical nature) and the counter tendencies (the preservation of the poetic and musical form and the change in its content; the deepening of the study of the foundations of canonical Roman law; the in-depth study of grammar, Roman literature and rhetoric; the in-depth study of medicine, in particular surgery; the tendency towards the gradual degeneration of old traditions of education into newer forms) were identified. The main stages of the genesis of the University of Bologna were identified (medieval, the stage of development of natural and mathematical knowledge, classical, postmodern, neoclassical) and the criteria for their definition were selected (cultural and worldview, pedagogical and technological, educational and content, structural and organizational); The influence of the genesis of the University of Bologna on the development of other Italian universities (Pisa, Naples, Turin) and the constant competition with the University of Oxford are shown. The reasons for the growing priority of natural, mathematical and experimental new sciences are revealed: the emergence of food chemistry, physics and

experimental electrophysiology as new as a science in the genesis of the University of Bologna in the 18th century; the activities of brilliant personalities, professors of the University of Bologna in the 18th century are analyzed; it is proven that broad scientific activity concerned medicine, physiology, pathology, dietetics, bromatology, hydrology, meteorology, electrophysiology; the positive developments that occurred between the Bologna and Oxford student and academic communities are identified, which contributed to external mobility between these universities. The need for experimental anatomy is substantiated and the reason for the breakdown of gender stereotypes in the approach to female teachers and applicants is determined; It is proven that Laura Bassi's activity became an example of a combination of intellectual courage, scientific innovation and social responsibility, leaving an unforgettable mark in the world history of science and culture of the University of Bologna; her creative pedagogical achievement is shown, the peak of which was such a type of pedagogical activity and innovation as scientific debate, laboratory research, and the study of organic structures. Keywords: University of Bologna, genesis, European higher education, unique path of development, professor, spudet, glossaries, solum cantorum, school of liberal arts, food chemistry, physics, experimental electrophysiology, scientific debate, laboratory activities, study of organic structures, sociological research, observation, description, experiment, latest technologies, foreign languages, Advanced level.

Державний реєстраційний номер ДіР: 0117U002854

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Теоретичне узагальнення і вирішення важливої наукової проблеми

Публікації:

- 1. Підпалій Р. Ю., Цебрій І.В. (2024). Передумови та основні тенденції у становленні Болонського університету. Естетика і етика педагогічної дії. (30), 122–132. DOI: <https://doi.org/10.33989/2226-4051.2024.30.320970>
- 2. Підпалій Р. Ю. (2025). Луїджі Гальвані як лідер кардинальних змін в освітніх орієнтирах Болонського університету XVIII століття. Вісник науки та освіти. № 1(31), Серія «Педагогіка», 1638–1651. DOI: [https://doi.org/10.52058/2786-6165-2025-1\(31\)-1638-1651](https://doi.org/10.52058/2786-6165-2025-1(31)-1638-1651)
- 3. Підпалій Р. Постать Джованні Альдіні як одного із засновників експериментальної анатомії та електрофізіології [Текст] / Р. Підпалій // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології : науковий журнал / МОН України, Сумський державний педагогічний ун-т ім. А. С. Макаренка ; [редкол.: А. А. Сбруєва, М. А. Бойченко, О. А. Біда та ін.]. – Суми : СумДПУ ім. А. С. Макаренка, 2025. № 1 (141). С. 215–225. DOI: 10.24139/2312-5993/2025.01/215-225
- 7. Підпалій Р. (2025). Перехід від традиційної гуманітарної освіти до домінування точних наук у Болонському університеті на прикладі діяльності Луїджі Гальвані. The 7 th International scientific and practical conference «Scientific achievements of contemporary society». (February 6-8, 2025) Cognum Publishing House, London, United Kingdom. 2025. 276–285. URL: <https://sci-conf.com.ua/wp-content/uploads/2025/02/SCIENTIFIC-ACHIEVEMENTS-OF-CONTEMPORARY-SOCIETY-6-8.02.25.pdf#page=276>
- 5. Підпалій Р. Становлення Болонського університету у епоху Середньовіччя. Scientific Collection «InterConf»,(237): with The Proceedings of the 8-th International Scientific and Practical Conference «Scientific Paradigm in the Context of Technologies and Society Development» (February 26-28, 2025; Geneva, Switzerland) comp. by LLC SPC «InterConf».Geneva: Protonique, 2025. P. 158–161. ISBN 978-2-88136-234-7 (series) URL:<https://archive.interconf.center/index.php/conference-proceeding/issue/view/26->

Наукова (науково-технічна) продукція: методи, теорії, гіпотези

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПВ:

Наукові відкриття

Болонський університет у генезі європейської освіти

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Цебрій Ірина Василівна

2. Iryna V. Tsebriy

Кваліфікація: д.пед.н., професор, 13.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-0844-4004

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Державний заклад "Луганський національний університет імені Тараса Шевченка"

Код за ЄДРПОУ: 02125131

Місцезнаходження: вул. Генерала Ляскіна, Лубни, Лубенський р-н., 37500, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Мокляк Володимир Миколайович

2. Volodymyr M. Moklyak

Кваліфікація: д.пед.н., професор, 13.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-9922-7667

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Полтавський національний педагогічний університет імені В. Г. Короленка

Код за ЄДРПОУ: 31035253

Місцезнаходження: вул. Остроградського, Полтава, Полтавський р-н., 36003, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Бойченко Марина Анатоліївна

2. Maryna A. Boychenko

Кваліфікація: д.пед.н., професор, 13.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-0543-8832

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Сумський державний педагогічний університет імені А. С. Макаренка

Код за ЄДРПОУ: 02125510

Місцезнаходження: вул. Роменська, Суми, Сумський р-н., 40002, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Ваховський Леонід Цезаревич

2. Leonid C. Vakhovsky

Кваліфікація: д.пед.н., професор, 13.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-4163-2453

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Державний заклад "Луганський національний університет імені Тараса Шевченка"

Код за ЄДРПОУ: 02125131

Місцезнаходження: вул. Генерала Ляскіна, Лубни, Лубенський р-н., 37500, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Сайбеков Максим Геннадійович

2. Maksym G. Saibekov

Кваліфікація: д.філософ, 011

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-5454-7181

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Державний заклад "Луганський національний університет імені Тараса Шевченка"

Код за ЄДРПОУ: 02125131

Місцезнаходження: вул. Генерала Ляскіна, Лубни, Лубенський р-н., 37500, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Мигович Ірина Вікторівна

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Мигович Ірина Вікторівна

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Мордовцева Наталія Валеріївна

Реєстратор

Юрченко Тетяна Анатоліївна

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна